

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
ТЕМА 1. ЗНАЧЕННЯ І ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ	
Завдання дослідницького спрямування	8
Задачі	8
Завдання для роботи зі словником. Дати визначення термінам	14
Тести	15
Контрольні запитання	19
ТЕМА 2. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ	
Завдання дослідницького спрямування	20
Задачі	20
Завдання для роботи зі словником. Дати визначення термінам	27
Тести	28
Контрольні запитання	32
ТЕМА 3. ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ АУДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	
Завдання дослідницького спрямування	33
Ситуаційні завдання	33
Завдання для роботи зі словником. Дати визначення термінам	36
Тести	36
Контрольні запитання	38
ТЕМА 4. АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ТА РЕНТАБЕЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ, УСТАНОВ, ОРГАНІЗАЦІЙ	
Завдання дослідницького спрямування	39
Задачі	40
Завдання для роботи зі словником. Дати визначення термінам	43
Тести	43
Контрольні запитання	47
ТЕМА 5. АНАЛІЗ МАЙНА ПІДПРИЄМСТВ, УСТАНОВ, ОРГАНІЗАЦІЙ	
Завдання дослідницького спрямування	47
Задачі	48
Завдання для роботи зі словником. Дати визначення термінам	51
Тести	51
Контрольні запитання	55

ТЕМА 6. АНАЛІЗ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ, УСТАНОВ, ОРГАНІЗАЦІЙ

Завдання дослідницького спрямування	56
Задачі	56
Завдання для роботи зі словником. Дати визначення термінам	60
Тести	60
Контрольні запитання	64

ТЕМА 7. АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВ, УСТАНОВ, ОРГАНІЗАЦІЙ

Завдання дослідницького спрямування	65
Задачі	66
Завдання для роботи зі словником. Дати визначення термінам	70
Тести	70
Контрольні запитання	74

ТЕМА 8. АНАЛІЗ ЛІКВІДНОСТІ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ, УСТАНОВ, ОРГАНІЗАЦІЙ

Завдання дослідницького спрямування	75
Задачі	75
Завдання для роботи зі словником. Дати визначення термінам	79
Тести	79
Контрольні запитання	82

ТЕМА 9. АНАЛІЗ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ

Завдання дослідницького спрямування	83
Задачі	84
Завдання для роботи зі словником. Дати визначення термінам	88
Тести	88
Контрольні запитання	91

ТЕМА 10. ОЦІНКА ЙМОВІРНОСТІ НАСТАННЯ БАНКРУТСТВА

Завдання дослідницького спрямування	92
Задачі	93
Завдання для роботи зі словником. Дати визначення термінам	99
Тести	99
Контрольні запитання	102

ТЕМА 11. ФАКТОРНИЙ АНАЛІЗ

Завдання дослідницького спрямування	102
Задачі	102
Завдання для роботи зі словником. Дати визначення термінам	106
Тести	106
Контрольні запитання	109

ТЕМА 12. ОЦІНКА ВАРТОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	
Завдання дослідницького спрямування	110
Задачі	110
Завдання для роботи зі словником. Дати визначення термінам	113
Тести	113
Контрольні запитання	117
ТЕМА 13. АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ БАНКУ	
Завдання дослідницького спрямування	118
Задачі	118
Завдання для роботи зі словником. Дати визначення термінам	121
Тести	122
Контрольні запитання	125
ТЕМА 14. МЕТОДИКА ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ ДІЯЛЬНОСТІ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ	
Завдання дослідницького спрямування	126
Задачі	127
Завдання для роботи зі словником. Дати визначення термінам	133
Тести	133
Контрольні запитання	136
ТЕМА 15. ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ	
Завдання дослідницького спрямування	137
Задачі	138
Завдання для роботи зі словником. Дати визначення термінам	140
Тести	140
Контрольні запитання	142
ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК	144
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	155

ПЕРЕДМОВА

Ефективне функціонування ринкової економіки передбачає поліпшення фінансово-економічного стану суб'єктів господарювання. За цих умов посилюється роль своєчасного, комплексного та об'єктивного аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств, що потребує підготовки фахівців економічного напрямку, які мають глибокі теоретичні знання і практичні навички, здатні забезпечити ефективну організацію аналітичної роботи в суб'єктах господарювання усіх форм власності. Саме тому одне з провідних місць у системі економічної освіти належить питанням фінансового аналізу.

Метою вивчення дисципліни “Фінансовий аналіз” є оволодіння здобувачами вищої освіти теоретико-методичними та практичними навичками здійснення аналізу фінансового стану підприємств, фінансових установ, бюджетних організацій, глобальне розуміння аналізу показників діяльності установ, формування і аналізування фінансової та бюджетної звітності, використання економіко-математичних методів та моделей для вирішення фінансових задач. Результатами навчання є набуття навичок роботи з великим масивом даних, використовуючи різні програмні забезпечення, у тому числі Excel, розвиток критичного та креативного мислення, досягнення високого рівня аналітичних здібностей.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей:

✓ інтегральної - здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

✓ загальних:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних

джерел.

✓ фахових:

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК04. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

СК07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.

СК12. Здатність здійснювати аналіз фінансового стану корпорацій і визначати ефективні напрями розвитку фінансово-господарської діяльності та наращення фінансового потенціалу.

СК17. Здатність аналізувати фінансовий потенціал, використовувати методи оцінювання платоспроможності та управління портфелями послуг та інвестицій фінансових установ з врахуванням стану фінансового ринку та макроекономічних факторів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен бути здатним продемонструвати такі програмні результати навчання:

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПР06. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

ПР08. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти.

ПР09. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.

ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

ПР13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.

ПР24. Досліджувати економічні явища і процеси у фінансовій сфері та оцінювати їх вплив на фінансовий потенціал корпорацій, обираючи для цього оптимальні економіко-математичні методи і моделі та інформаційні системи і технології.

ПР25. Застосовувати методи аналізування фінансових ресурсів та грошових потоків корпорацій в процесі реалізації фінансових стратегій, оцінювати рівень податкового навантаження та ефективності їхньої діяльності.

ПР30. Діагностувати стан операційної та інвестиційної діяльності фінансових корпорацій та оцінювати перспективи і ризики співпраці з ними, здійснювати процедури фінансового моніторингу.

Практикум з дисципліни “Фінансовий аналіз” включає перелік завдань дослідницького спрямування, задач чи ситуаційних завдань, завдань для роботи зі словником, тестів та контрольних запитань та допоможе здобувачам вищої освіти сформувати чіткий аналітичний підхід до вирішення фінансових проблем підприємств, банків, страхових компаній, бюджетних установ та набутти практичних навичок щодо всебічної оцінки фінансово-господарського стану, розробки заходів запобігання виникненню фінансової кризи, виявлення можливостей подальшого ефективного розвитку підприємництва.

ТЕМА 1. ЗНАЧЕННЯ І ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ

Завдання дослідницького спрямування

1. Суть і значення фінансового аналізу.
2. Фінансовий стан підприємства, установи, організації як об'єкт фінансового аналізу.
3. Об'єкт і суб'єкт фінансового аналізу, його мета та основні завдання.
4. Основні напрями і види фінансового аналізу.
5. Прийоми фінансового аналізу.
6. Методи і моделі фінансового аналізу.
7. Показники та фактори у фінансовому аналізі, їх класифікації.
8. Поняття комплексного фінансового аналізу.
9. Мета організації та проведення комплексного фінансового аналізу.
10. Об'єкти комплексного фінансового аналізу.
11. Завдання комплексного фінансового аналізу.
12. Інформаційна база комплексного фінансового аналізу.
13. Методологія організації комплексного фінансового аналізу.
14. Оцінка рівня та побудова рейтингових систем фінансового стану підприємств.
15. Оцінка вартості та ефективності бізнесу. Інвестиційна привабливість бізнесу.
16. Фінансовий аналіз у процедурі Дью ділідженс.
17. Система фінансового аналізу банку.

Задачі

Приклади розв'язування задач

Задача 1. Провести горизонтальний аналіз активів АТ “РайффайзенБанк” за даними 2022 року.

Статті	I квартал, тис.грн.	II квартал, тис.грн.	III квартал, тис.грн.
Грошові кошти та їх еквіваленти	25 337 268	28 831 056	27 254 583
Кредити та аванси банкам	14359308	22489890	31369567
Кредити та аванси клієнтам	71537554	68121799	69563008
Інвестиції в цінні папери	15346138	14103254	15303189
Похідні фінансові активи	110022	386672	326714
Інвестиційна нерухомість	106 883	106883	106 410
Нематеріальні активи за винятком гудвілу	1 520 299	1 633 723	1 785 546
Основні засоби	2 950 644	2 646 395	2 525 131
Відстрочені податкові активи		49 106	49 418
Інші фінансові активи	618 998	1 674 566	3 891 103
Інші нефінансові активи	286 042	179 334	160 265
Необоротні активи, утримувані для продажу, та активи групи	276	276	276
Усього активів	132 173 432	140 222 954	152 335 210

Розв'язання

Абсолютне ланцюгове відхилення грошових коштів та їх еквівалентів у II кварталі 2022р. порівняно із I кварталом 2022р.:

28 831 056 тис.грн. - 25 337 268 тис.грн. = 3 493 788 тис.грн.

Ланцюговий темп приросту (спаду) грошових коштів та їх еквівалентів у III кварталі 2022р. порівняно із II кварталом 2022р.:

-1 576 473 тис.грн. / 28 831 056 тис.грн. × 100% = -5,47%

Результати розрахунку показників динаміки подані у табл. 1.1.

Таблиця 1.1 - Результати горизонтального аналізу активів АТ “РайффайзенБанк” за 3 квартали 2022р.

Статті	Абсолютне ланцюгове відхилення, тис. грн.		Ланцюговий темп приросту (спаду), %	
	Пкв. / Ікв.	Шкв. / Пкв.	Пкв. /	Шкв. /
			Ікв.	Пкв.
Грошові кошти та їх еквіваленти	3 493 788	-1 576 473	13,79	-5,47
Кредити та аванси банкам	8 130 582	8 879 677	56,62	39,48
Кредити та аванси клієнтам	-3 415 755	1 441 209	-4,77	2,12
Інвестиції в цінні папери	-1 242 884	1 199 935	-8,10	8,51
Похідні фінансові активи	276 650	-59 958	251,45	-15,51
Інвестиційна нерухомість	1 526 840	-1 527 313	1428,52	-93,49
Нематеріальні активи за винятком гудвілу	113 424	151 823	7,46	9,29
Основні засоби	-304 249	-121 264	-10,31	-4,58
Відстрочені податкові активи	49 106	312	-	0,64
Інші фінансові активи	1 055 568	2 216 537	170,53	132,36
Інші нефінансові активи	-106 708	-19 069	-37,31	-10,63
Необоротні активи, утримувані для продажу, та активи групи	0	0	0,00	0,00
Усього активів	8 049 522	12 112 256	6,09	8,64

Задача 2. Провести вертикальний аналіз пасиву СК “Гардіан” за 2019-2021рр.

Показники	Значення, тис. грн.		
	2019р.	2020р.	2021р.
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	51 400	51 400	51 400
Капітал у дооцінках	18 708	22 693	33 219
Додатковий капітал	1	1	1
Резервний капітал	5 346	5 346	5 346
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	4 168	4 265	(1 133)
Інші резерви	7 719	7 495	5 554
Неконтрольована частка	5	5	5
Усього за розділом I	87 347	91 205	94 392